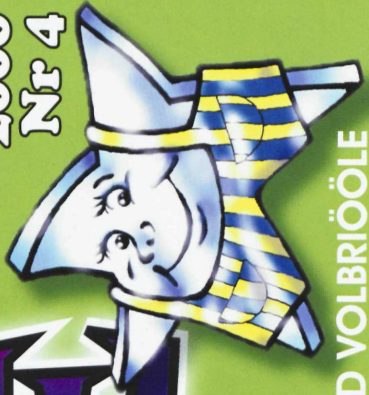

2006
Nr 4

LENDAVAD VOLBRIÖÖLE

MILLET RÄÄGIB
„JÄAAEG 2“?

MEISTERDA
LIHAVOTTEJÄNES!

PRESIDENDI
MUNASEADUS

Aprillis

JUHTUB NII MÕNDAGI!

Aprillikuu tootab tulla õige teguderohke. Igal juhul tasub oodata naljapäeva, ülestõusmispühi ja volbriööd.

Lihavõtte- ehk ülestõusmispühade aegu on kõige põnevam kanamunade värvimine. Siin annab igasuguseid asju välja mõelda. Täheke õpetab seekord Sind jänest meisterdama.

Volbriööl seevastu on paslik koolis või lasteaias korraldada nõidade ja võlurite pidu, teha tuld ja praadida viinereid. Aga kõigepealt loe läbi artikkel, mis räägib volbriöö tähistamisest!

Naljapäev ehk 1. aprill on kahjuks küll juba möödas. Sellegipoolest kuulutan ma kõrvallehel välja suure naljavõistluse! Sellel oodatakse osalema kõiki Tähekeses lugejaid. Võib kirjutada hiljuti juhtunud edukatest aprillinaljadest, võib rääkida ka uusi anekdoote. Kõige paremad naljameistrid saavad auhinna ja naljad ise ilmuvad Tähekeses.

Siinkohal kasutan aga ma ise juhust ja õpetan ühe aprillinalja tegemise ära. See on väga lihtne. Vaja läheb ühte kommi ja väikest viinerit.

Viiner tuleb kile seest välja võtta ja komvek ära süüa. Seejärel tuleb viiner ettevaatlikult kommipaberi sisse keerata, nagu oleks tegu päris kommiga. Seesugust „kommi“ võib siis sõbrale pakkuda. Soovitan seda teha võimalikult tõsise näoga!

Ah soo, „Jääaja“ teine osa tuleb aprillis ju ka. Sellest multifilmist on ka Tähekeses juttu. Eesti Päevalehe ajakirjanik Mari on seda filmi juba näinud ja räägib nüüd, kuidas oli.

Toredat aprilli!

TÄHEKE

Jutumull, jutumull

Märtsikuu jutumullimängus tahtsime teada, mida ütleb etteheitva näoga elukas purikavett limpsivale elukale. Enamasti pakuti, et külm purikavesi on tervisele halb. Mõned vastused viitasid ka sellele, et purikas võib loomake-sele kaela kukkuda.

Markus Johann Väli ja Triin Valdmaa saavad auhinnaks Hans Christian Anderseni muinasjuturaamatu „Metsluigid“ kirjastuselt Egmont ning Anne-Mai Sirel saab sama autori raamatu „Pöial-Liisi“. Palju õnne!

Võiduvastused

Koer ütleb: „Kuule naaber! Sul kraan tilgub!“

Markus Johann Väli (8 a), Tallinn

Elukas ütleb: „Kas lubaksid mulle ka seda isuäratavat keelekastet?“

Triin Valdmaa (8 a), Jõgeva

Ergutusauhind

Kass ütleb: „Need ei ole sinu pulgad, need on hoopis minu pulgad.“

Anne-Mai Sirel (8 a), Kohtla-Järve

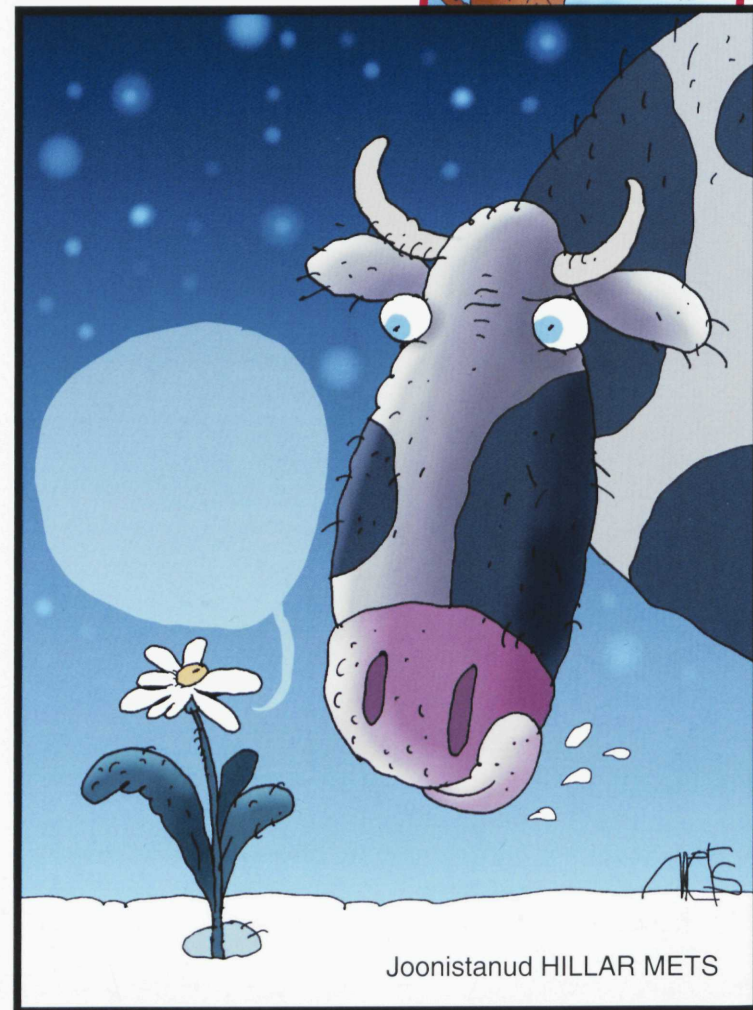
Uus jutumull

Aprillikuu jutumullil ütleb varakevadine lill midagi keelt limpsavale lehmale. Ent mida?

Ootame sinu vastust 20. aprillini meiliaadressil taheke@taheke.ee või lahtisel postkaardil aadressiga Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn.

Vastusele lisa kindlasti oma nimi, vanus ja aadress!

Auhinnaks on kaks videot – „Lendav viirastuslaev“ ja „Vanake Hottabõts.“

Joonistanud HILLAR METS

Jututunnid aprillis

Aprillikuu jututunnid toimuvad nagu ikka igal laupäeval kell 11 Tallinnas Apollo Raamatumajas ja kell 13 Kristiine keskuse Apollo raamatupoes. Alates märtsist on jututunnid ka Tartu kaubamajas asuvas Apollo raamatumajas!

- 1. aprill – Eesti muinasjutte
- 8. aprill – Aare Toikka ja Aarne Mägi, “Ruudi”
- 15. aprill – Jaan Tangsoo, “Vahva Jänes Tillu”
- 22. aprill – Leelo Tungal, “Hernetont Ernestiine”
- 29. aprill – Edgar Valter, “Ikka veel kummitab!”

Suur Tähekesese naljavõistlus

Aprillikuu on naljakuu. Täheke korraldab lastele suure naljavõistluse.

Võistlus kestab 1.– 31. aprillini.

Saada üks kuni kolm nalja Tähekesele aadressil taheke@taheke.ee või Roosikrantsi 6, 10119 Tallinn

Võistluse tingimused

- * Ootame eeskätt 4–10 aasta vanuste laste nalju.
- * Eelistame isemõeldud nalju.
- * Ära saada rumalaid nalju!
- * Kui mõni laps saadab sama nalja, mis teine on juba saatnud, kuigi teises sõnastuses, siis eelistame esimesena saabunud nalja.
- * Võidunalju saab lugeda JUUNIKUU Tähekeses
- * Parimad naljad leiad ka meie koduleheküljelt www.taheke.delfi.ee
- * Auhindadeks on sellised naljaraamatud nagu Priit Pärna “Tagurpidi”, Oskar Lutsu “Kevade”, samuti DVD-d Eesti Joonisfilmi animafilmidega.

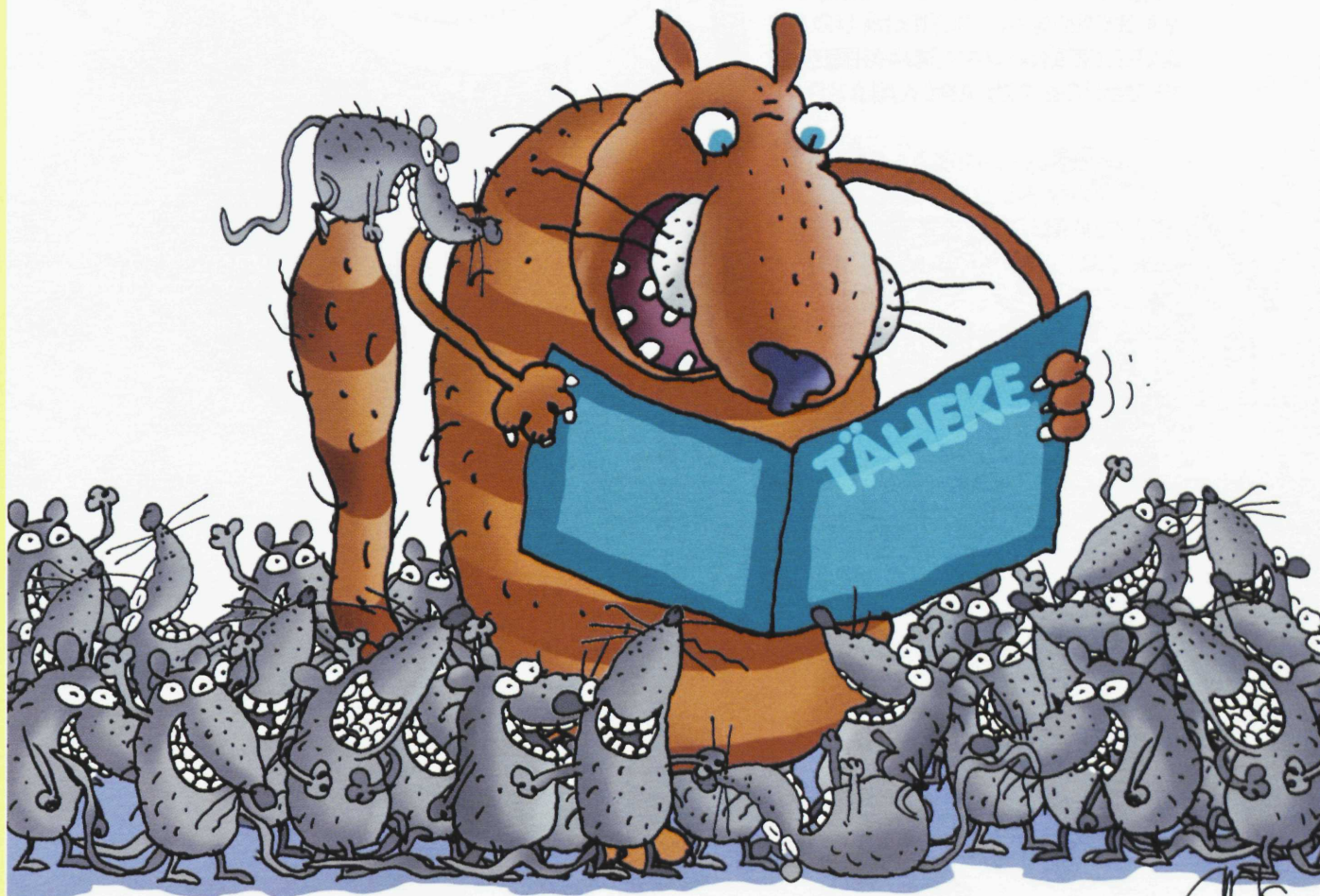
Kevad paneb plummima!

5.–7. maini toimub Tallinnas Lasnamäe uues spordikeskuses (Punane 45) lasteüritus Kevadplumm. Kevadplummil on võimalik osaleda üle 200 erinevas ringis, trennis, etenduses või tegevuses.

Kevadplummi peetakse viieteistkümnes kohas nii siseruumides kui ka telgis ning välistaadionil. Mitmekülgset kaasaelamis- ja tegemisrõõmu pakuvad erinevate huviringide juhendajad ja spordiklubide treenerid, samuti mänguasjade ja mänguväljakute pakkujad.

Poisse ja tüdrukuid ootab väga lai valik huvitavatest ettevõtmistest: *hip-hop*’ist malevõistlusest, *moe-show*’st ja soengutest tantsulise muusikatunnini, karatest rullsuusatamiseni, prügitaies- test pehmete mänguasjadeni. Tõelisteks tõmbenumbriteks kujunevad kindlasti koerte-*show*, tuleetendus ja mitmed teatri- ja tsirkuseetendused, samuti muusika- ja tantsuetendused laste endi esituses.

Vaata lähemalt www.kevadplumm.ee, kus saab ka plummimist harjutada!

CONTRA

Hiiрте pesa

TÄDI SÖÖB PIRUKAT BUSSIS
TAL POLE SELLEGA KIIRET
SAMAL AJAL TA SUSSIS
PESA PUNUVAD HIIRED

PUNUVAD PÄIKSEKIIRTEST
POLE MUUD MATERJAALI
TÄDI AIMU SAAB HIIREST
ANDKE NÜÜD PALDERJAANI*

TÄDI KARGAB NÜÜD KIIRELT
VÄIKESE KAERAJAANI
JÄRELEANDMATUD HIIRED
EI MUUDA PESAPLAANI

CONTRA

Kevadpori

KEVADEL JÄÄB TÜHJAKS TUBA
TEEME ENNAST PORISEKS
KEVADES ON MINGI UBA
POLE LAST KES TORISEKS

PÄIKSELOOJANGUNI ÕUES
TULVAVETES UJUME
POLE MEIE MÄRJAS PÕUES
RUUMI TUSATUJULE

MUDAPILVE PRITSIME NII
KÕRGELE KUI OSKAME
KULDNOCK PAGEB NAGU PENI
KÕRGEMALE OKSALE

Joonistanud ANU KALM

* Palderjan - südame rahustamise rohi

ILMAR TRULL

Koera pulm

NII JAH AJAD EDENEVAD,
PÄRAST TALVE TULEB KEVAD.

KOERTEL KOMBED AUSAD, JULMAD,
NEIL ON KEVADETI PULMAD.

JUTT ON TÕSI, JUTT EI HAISE,
NAABRI PENI VÕTTIS NAISE.

KÜLALISI OHTRALT KÄIS,
TERVE ÕU NEID OLI TÄIS.

MÕRSJA OLI RIKAS PRUUT,
KAASAVARAKS OLII KUUT.

PRUUT OLII RÕÖMUS, RÕÖSK JA TERVE,
KUUT OLII LAENI TÄIS KONSERVE.

PEIUL KÕRVAD UHKELT KIKKIS,
AINULT KÕHT ON VEIDI RIKKIS.*

* Peiul on kõht rikkis liigsest konservide pugimisest.
Vaata sina ka selle asjaga ette.

HENNO KÄO

Tulek

LUMEPILVED KAUGENEVAD,
NURGA TAGANT TULEB KEVAD,
TA ON KENA TÄDI MOODI,
ASTUB SISSE LILLEPOODI.

ÜTLEB, KIBRUTADES LAUPA:
“MÜÜTE SIIN JU AEGUND KAUPA,
SIIN ON NÄHA KÕIKI TEISI,
AINULT MITTE KEVADÕISI.”

JALUTAB SIIS PARGITEELE,
PILGU HEIDAB TIIGIVEELE,
ÜMBERRINGI TASAKESI
TÄRKAB LUMIKELLUKESI.

ÜLASED JA SINILILLED
KEVADELE ÕED JA VELLIED,
ÄRKAVAD KA NURMENUKUD –
KAUA IKKA MÄTTAS TUKUD!

KEVAD LÄHEB LINNAST ÄRA,
TA EI TAHA LIIGSET KÄRA,
ASUB TEELE, LASEB LAULU,
TAHAB KUULDA LINNULAULU!

ÜLANE LUMIKELLUKE KROOKUS MÄRTSIKELLUKE SINILILL NURMENUKK

PRESIDENDI MUNASEADUS

Kõige raskem presidenditöös on uute seaduste väljakuulutamine.

See on nii, et alguses tehakse seadus riigikogus valmis, ja seejärel peab president otsustama, kas seadus on hea või halb. Selleks peab president kõik igavad seadused läbi lugema. Kui kõik on korras, võib president uue seaduse välja kuulutada. Alles siis saab seadusest seaduslik seadus.

Ükskord oli jälle presidendile toodud uus seadus. See käis munade kohta. Seaduses oli täpselt kirjas, missuguseid mune tohib saata välismaale müügiks ja missuguseid tohib müüa kodumaa poes.

President armastas hommikusöögiks süüa pehmeid keedetud mune, mille rebu on hästi kollane. President sõi mune võiga ja ilma soolata. Sellest munaseaduses juttu ei olnud. Meil on vaba maa, kus igaüks sööb mune nii, nagu ise tahab. Kui ei taha, siis ei söögi. Sundust ei ole. Need munad, mis jäävad kodumaal söömata, need võikski siis saata välismaale müügiks.

Nõnda arvas president.

Tegelikult oli asi keerulisem. President jäi seadusega päris hätta. Tema meelest oleks võinud müüa igasuguseid värsked ja terveid mune. Ja igal pool. Selgus, et ega ikka ei võinud küll. Tohtis müüa ainult niisuguste kanade mune, kes elavad nagu printsessid kaunites kanalates ja kes on seal hästi õnnelikud, et nad saavad ilusaid mune munedana. Kurbade kanade munad ei kõlba.

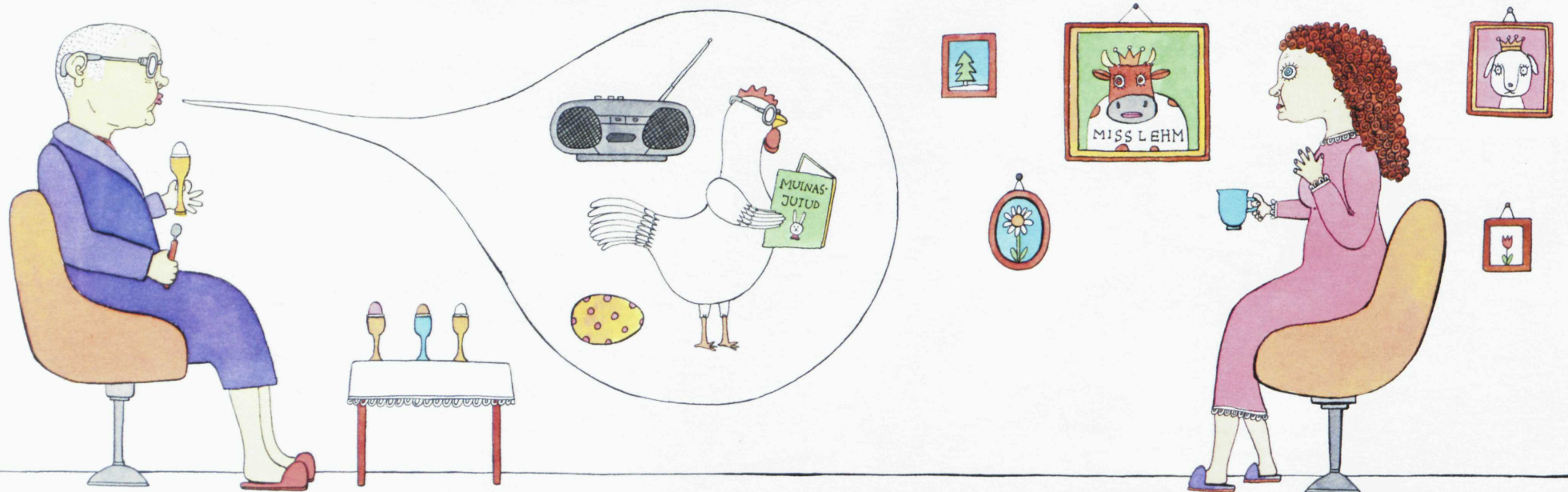
President hakkas mõtlema, kuidas kanade elu paremaks muuta. Ja et ta oli ülikoolis õppinud majade ehitamist, siis teadis ta ka, missugused peavad kanalad olema. Aga ta ei teadnud, kuidas kanu õnnelikuks teha.

President laskis tuua endale igasuguseid raamatuid, kus räägitakse kanadest ja kanade hingeelust. Enne seaduse väljakuulutamist tuli teha asi endale täpselt selgeks.

Tuli välja, et munaseadus on puudulik, sest seal ei ole midagi räägitud kanade tuju tõstmisest.

President ei kuulutanudki seadust välja. President pani ette teha seaduses parandusi. Näiteks tuleks kanadele näidata linnufilme ja mängida neile head muusikat. Parem veel, kui nad saaksid kuulata teiste maade kanade kaugutamist. Neil võiks olla omavahel internetiühendus. Siis nad saaksid ka uudiseid kanade elust mujal maailmas. Veel võiksid kanad teha aeroobikat ja neile võiks korraldada iludusvõistlusi. Lehmadel ja koertel ju on iludusvõistlused, miks ei võiks siis valida ka kanade iluduskuningannat? Igatahes tuleb kanade hall argipäev muuta säravaks ja lõbusaks. Võibolla hakkavad nad siis munema isegi värvilisi mune. Näiteks lihavõtteks. Meie kanade munetud värviliste lihavõttemunadega võiks meie riik kogu maailmas väga kuulsaks saada.

President oli hästi rõõmus ja rahul, kui ta töö valmis sai. Ta saatis seaduse riigikogusse tagasi, et saadikud saaksid selle üle uuesti aru pidada.

ÖÖKULLID

MAIGI NOVEK

SEL ÖHTUL JÄID NAD HILJA PEALE. ANNIKA OLI TEGELIKULT JUBA PÄRIS UNINE. KIRIKU JUURES PARGIS KUULSID NAD KORRAGA, KUIDAS ÜKS ÖÖKULL HUIKAS: "UHHUU!"

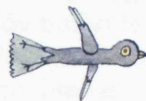
TEINE ÖÖKULL HÜÜDIS TALLE VASTU: "UHHUU!"

ANNIKA VAATAS KARTLIKULT PUID. NÄHA EI OLNUD KEDAGI. EMA KA EI NÄINUD ÖÖKULLE. AINULT KUULIS, SEST VÄLJAS OLII JUBA PIME.

JÄRGMISEL ÖHTUL KUULIS TAAT, KUIDAS ÖÖKULLID HEINAMAAL HUIKAVAD.

"SEE ON KEVADE MÄRK," ÜTLES TAAT. "VARSTI HAKKAVAD ÖÖKULLID PESA TEGEMA. PESSA MUNEVAD NAD MUNAD. MUNADEST TULEVAD POJAD."

EMA LÕIKAS ANNIKALE PABERIST KAKS ÖÖKULLI. NEED HAKKASID KA PIMEDUSE SAABUDES HUIKAMA. ANNIKA TEGI NEILE ISA PADJA PEALE PESA. ÖÖKULLIDEL OLID HÖBEPABERIST MUNAD. ANNIKA ISE VEERETAS. KAHJUKS EI TULNUD HÖBEPABERIMUNADEST ÖÖKULLIPOEGI.

MAIGI NOVEK

TIIKI KROOKSUMA

ANNIKA SILMAS TEDA KOHE. ÕIGEMINI JUST SIIS, KUI NAD HEKI VARJUST MÄNGUVÄLJAKULE PÖÖRASID. KUMMALINE ELUKAS LIIKUS EDASI KOHMAKALT, NELJAL PIKAL KOIVAL.

"EMME, KES SEE ON?" KÜSIS ANNIKA.

NÜÜD MÄRKAS KA EMA JALGADE ETTE VAADATA. TA PIDI OLEVUSELE PEALE ASTUMA. EMA KILJATAS JA TEGI HÜPPEID.

PÄRAST UURISID NAD ELUKAT LÄHEMALT.

"HIIGELSUUR KÄRNKONN," TEATAS EMA. "MA POLE VAREM NII SUURT NÄINUDKI."

EMA LASI KÄRNKONNAL ANNIKA LIIVÄÄMBRISSE RONIDA JA PANI SÕELA PEALE. KOOS VIISID NAD KONNA TIIGI ÄÄRDE.

"KÄRNKONNAD POEVAD TALVEKS MULLA SISSE PEITU," RÄÄKIS EMA. "KUI NAD KEVADEL ÄRKAVAD, TAHAVAD NAD KOHE TIIKI KROOKSUMA MINNA. SEE ON VÄGA OHTLIK, SEST NAD PEAVAD ÜLE TEE RONIMA. KONNAD ON VÄGA AEGLA SED JA AUTOSID SÕIDAB PALJU."

ANNIKAL OLII KONNADE PÄRAST MURES. IGA PÄEV KONTROLLIS TA MÄNGUVÄLJAKU HOOLEGA ÜLE. TÜDRUK LEIDIS KEVADISELT MURULT VEEL VIIS KÄRNKONNA. EMA AITAS NEED KÕIK TIIGI ÄÄRDE VIIA.

Joonistanud PIRET RAUD

Aprilli viimasel päeval tähistame volbriööd. Sel päeval võib öues täiskasvanute abiga lõket teha, aga ka nõariided selga panna, ringi lüüda ja üldse ühe vägeva pralle korraldada. Nõidadest ja võlumisest räägib ka Täheke.

Volbriöö läheneb!

Millal volbriööd tähistama hakati?

Ühe legendi järgi on volbriöö nime saanud Inglismaal sündinud Valborgi-nimelise naise järgi, kes enam kui tuhat aastat tagasi pühakuks kuulutati. See sündis 779. aasta 1. mail ja rahvas asus seda usinalt tähistama. Nii sündiski volbripüha.

Teine legend pärineb Saksamaalt, kus volbriöö nimeks on Walpurgi öö –Walpurgisnacht. Sel ööl peavad Blocksbergi nõiad võimsa peo ja ootavad Vanakuradi saabumist maa peale. Saksamaal on legendi järgi nõidade kohtumispäigana iidsetest aegadest teada Brockeni mägi, kus nad lõkete ümber tantsivad ja nõiatempe teevad. See on seesama mägi, kus Väike Nõid tädi Rumpumpelile vahele jäi.

Olgu nende legendidega kuidas on, aga volbriöö tähistamine on palju vanem, kui jutud, mis selle kohta välja on mõeldud. Kevade saabumist on muistsed rahvad tähistanud juba tuhandeid aastaid.

Kas nõiad on alati luuaga lennanud?

Legendide järgi on luud tõesti nõidade armastatuim sõiduriist. Naised kasutasid seesugust reisimoodust meestest sagedamini, sest luuda tarvitatakse maja koristamiseks, mida mehed, teadagi, väldivad. Kui meesnõiad üldse lendasid, siis pigem sõnnikuhargiga.

Räägiti, et nõiad võidsid luuavart võlusalgiga, mis pidi andma sellele lennuomadused. Legendi järgi vuhisesid nad seejärel otse korstnast välja. See võib olla värvikas liialdus, mis tekkis tegelikus elus levinud tavast pista luud korstnast välja märguandeks, et pererahvast pole kodus. Kui külaelanikud kahtlustasid, et nõiad ringi lendavad, helistasid nad kirikukelli, mispeale nõiad arvati luua seljast maha kukkuvat.

Eesti päritolu nõiad ei lenda alati luua seljas. Näiteks Kunksmoor kasutas selleks hoopis õhupalli ning raamatus Timbu-Limbust tuhises nõid ringi hoopis tolmuimejal!

Kas Eestis on nõidu elanud?

On küll, ja elab praegugi. Siiski pole „päris“ nõidumine Eestis seotud Blocksbergi mäel käimise ja Kuradi väljakutsumisega. Nõid on enamasti ravitseja, kes püüab aidata inimesi siis, kui arstid hätta jäävad. See, kas inimene sellist ravitsemist ka usaldab, on tema isiklik asi. Politsei jätab nõiad enamasti rahule.

See pole aga alati nii olnud. Sadu aastaid tagasi peeti Euroopas suuri nõiaprotsesse, mis jõudsid otsaga ka Eestisse. Siingi süüdistati nõidumises inimesi, mis tolle aja mõistes oli väga suur kuritöö. Nõidu piinati ja põletati tulel.

Samas ei ole vanarahva lugudes nõidadest ja võluritest eriti juttu. Küll aga räägitakse paljudest teistest võluolenditest – krattidest, näkkidest, Vanapaganast, luupainajatest, soovaimudest, katkust ja muust. Palju on juttu ka erinevatest võlumisviisidest. Ühe vanarahva võlumisenipi pakub välja ka Täheke.

SORTSIVERE

Kuidas saada rikkaks?

Võlumis nipp on kirja pandud Väike-Maarjas 1894. aastal:

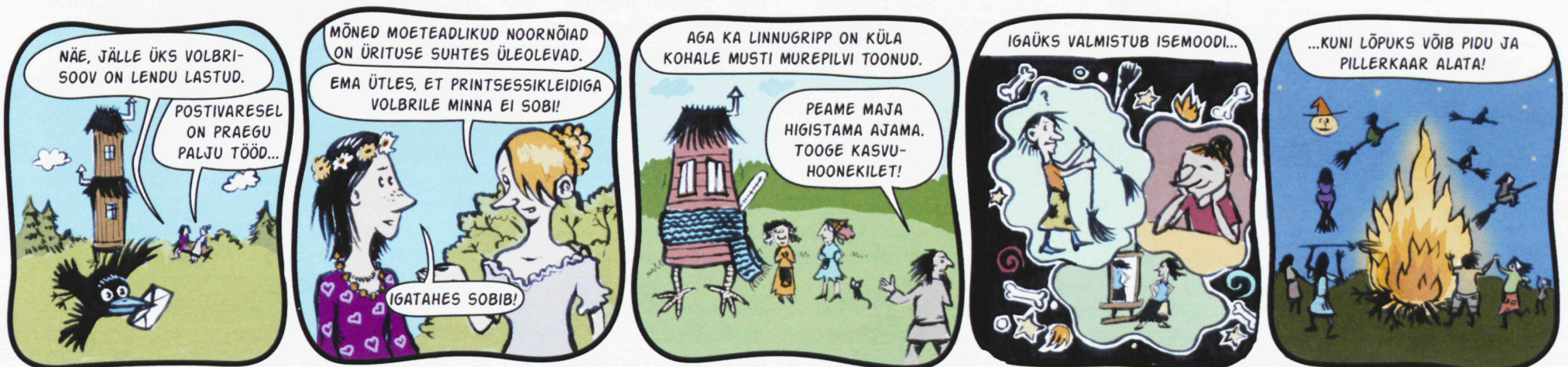
„Kui keegi rikkaks tahab saada, siis peab ta jaanilaupäeval enne päeva looja linase nartsu raudree rohu alla maha panema ja ööse kell kaksteistkümme järele minema. On sinna üks õis peale kukkunud, siis peab ta selle kinni siduma ja ära tooma.

Tagasi tulles kohtab ta aga kõiksugu hirmutusi ja nad püüavad juttu teha, nii kui ilma peata hobused, surnu puusärgid ja linade sisse mähitud surnud, aga kedagi ei tohi karta ega kellegagi rääkida. Viimaks tuleb üks hall vanamees vastu ja püüab ka juttu teha, aga ta just juttu algab, siis tuleb talle üteda: „Sinust saagu mulle rahahunnik“, mis ka kohe sündida.”

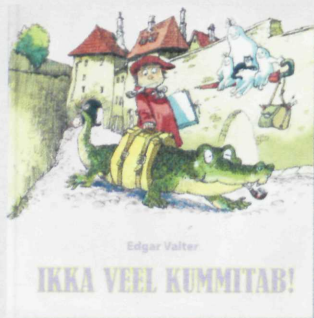
ILONA MARTSON

raamatute „Harry Potteri võlumaailmad“ (autor David Colbert) ja „Allilma isand“ (autor Ülo Valk) põhjal

Joonistanud JUSS PIHO

Joonistanud ELINA SILDRE

Ikka veel kummitab!
Edgar Valter
Elmatar, 2005

Mina lugesin Edgar Valteri kirjutatud raamatut, mille nimi on

„Ikka veel kummitab!“. Minu lemmiktegelane sellest raamatust on kunstnik Kukkel.

Minule meeldib kunstnik Kukkel sellepärast, et temast on joonistatud lähedaid pilte. Selles raamatus on väga lähedad pildid. Näiteks ühe pildi peal on kunstnik Kukkel ja maalib. Siis juhtub temaga selline äpardus, et kunstnik Kukkel käsi läheb läbi maali.

Siis on ka üks selline tore pilt, kus hiir nuusutab kummitust. Ja see pilt on ka lahe, kus üks printsess on hästi paks ja kunstnik Kukkel istub tema kõrval.

Hebo Rahman (8 a), Osula

Sanna ja salakütid
Piret Raud
Tänapäev, 2005

Mulle meeldivad väga Piret Raua raamatud. Seega lugesin suure huviga läbi tema teise raamatu sarjast „Minu esimene raamat.“

Selle raamatu nimi on „Sanna ja salakütid.“ Raamatus tegutsevad elevantidudruk Sanna, Sanna ema-isa, Sanna tädi Bella, kilpkonn Bissa, krokodill Keenia, salakütt Fred Tsepliin, Sanna vanaema Vanda. Sanna on üks vahva ja tore elevantidudruk. Mulle meeldib kõige rohkem raamatus see, et koos elavad nii inimesed, elevantid, sebrad kui ka kõik teised loomad. Nad kõik elavad sõbralikult savannis. Nende elupaigas toimub ka jõuluvanade kokkutulek. Võhaveres elab ka Sanna vanaema. Salakütid röövivad Sanna ja tädi Bella nende võhkade pärast ära. Ja siis läheb põnevaks!

Pildid on samuti Piret Raud joonistanud. Mulle ei meeldinud ainult see, et raamat on vahepeal liiga kurb.

Kristiina Veskimäe (9 a), Türi-Alliku

Väike põhjapõder
Harriet Toompere
Varrak, 2005

See armas väike raamat koosneb lustakatest lugudest, mille on kirjutanud Päkapiikk Ruudolf. Jäeb mulje,

nagu kiri oleks just ainult mulle kirjutatud. Näiteks algavad kirjad umbes nii: „Ma olin vahepeal haige. Mul oli hirmus kõha ja palavik ja ...“ või „Oh, sa ei tea, mis naljalugu jõuluvana uue põhjapõdraga juhtus...“

Minu lemmiklugu oli see, kus väike põhjapõder vannis pärast suurt kauplemist ja hakkas vannis sukeldumist harjutama ja laevade pommitamist mängima ja kuidas siis pärast kõik ujus ja oli vannivahtu täis ja kuidas jõuluvana põhjapõdraga pahandas, endal vahutort peas.

Lahe raamat, sobib nii õhtuseks unejuttuks, kui ka siis, kui tahad emme-issiga lõbusalt aega veeta. Pildid on ka armsad ja neid on pea igal leheküljel. Ma arvan, et sõbrale võiks ka selle raamatu kinkida.

Rodny Reeder (7 a), Võru

Lumeeit
Saksa muinasjutt vendade Grimmide ainetel
MTÜ Eesti Rahvamuusikakool, 2005

Kindlasti teate muinasjuttu Lumeeidest, kes usinane vaeslapsele tubli tööst kuldse kleidi kinkis ja upsakat laiska võõrasõde õiglaselt karistas. Selle vendade Grimmide räägitud muinasju-

tu põhjal on tehtud ka muusikaline lugu, mis sobib hästi näidendiks lasteaias lõpurühmas või algkoolis. Halliki Pihlapi käsikirja põhjal valminud loos on palju tegelasi – osa võivad võtta kõik soovijad!

Muidugi peab aga näitlejatel ka laulu- ja tantsuoskust jaguma, sest muusikat on „Lumeeide“ näidendis palju. Merike Ambre illustreeritud raamatu lõpuosast leiab ka noodid ning CD-plaadi juba sissemängitud muusikapaladega.

Muusika põhineb saksa rahvaviisidel ja on näidendi õppimisel suureks toeks. Lisaks

lauludele on raamatus ära toodud ka tantsude kirjeldused. „Lumeeidest“ leiab ka täpsed juhised ja näpunäited, mis võivad algajale olla suureks toeks ja teevad kõigile lavastamise lihtsaks. Ühesõnaga – raamatu loojad on mõelnud kõigele, millest näidendi tegijad võiksid puudust tunda.

Lumi on selline teema, millest Eestis elades mööda minna ei saa. Isegi siis, kui kevad tulemas, võib Lumeeit teinekord üllatada ja oma patju kloppima hakata. Kuid kaugel need järgmised jõuludki enam. Toredat teatri-tegemist!

TÄHEKE

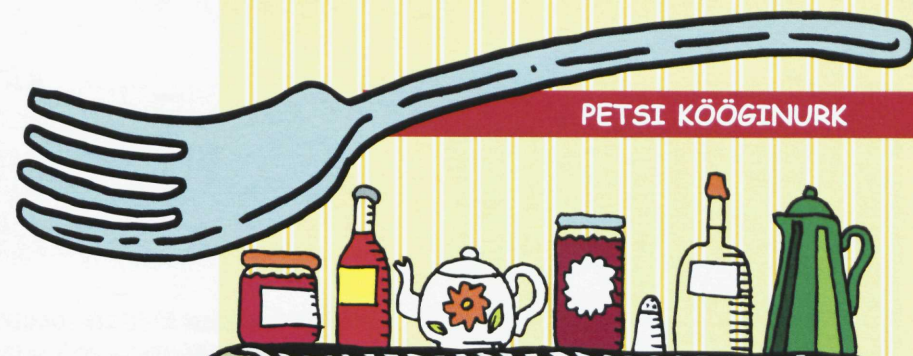
Muhe munapühalugu

Kevade on üldse üks ilus aeg. Päike käib juba päris kõrgelt, lumi laguneb tasapisi laiali ja metsa all võib juba lillekesi leida. Veel toredam, et kevadel on munapühad, mida ka lihavõteteks ja kevadpühadeks ja kiigepühadeks kutsutakse. Vanasti peeti vastlapäevast lihavõtete ni paastu. See tähendab, et söödi vähem ja teistmoodi. Lihavõtteid ju seepärast lihavõtteid ongi, et siis tohtis jälle liha süüa hakata. Aga et lihale ülemineku kõhule liiga kurnav ei oleks, sobib süüa mune. Ja kohupiima. Ja pirukaid võib muidugi kogu aeg vitutada, kui nad just lihapiirukad ei ole. Tegelikult võib lihapiirukaid ka, sest tänapäeval peavad põhjalikku paastu ju vähesed. Tark karuhiir sööb kogu aeg mõistlikus koguses ja maitsvaid asju. Nõnda püsib tervis hea ja meel rõõmus.

Kõige lõbusam asi munapühade juures on ikkagi munade värvimine. Ja kui munad on värvitud ja neid rõõmsasti vaadatud, läheb munade kokkumiseks. Vaata, et mõni kelm sõber puumunaga

petukaupa ei tule tegema! Koksitud munad tuleb tahes-tahmata ära koorida ja siis saab juba mitu vahvat munatoitu valmis teha. Tee neid isale-emale üllatuseks või koos sõpradega. Vanal ajal oli liha nii vähe võtta, et lihatoitudega pühad olid alati erilised. Mõned vana aja kombid olid üldse päris kummalsed. Näiteks kui munapüha aegu külas käidi, siis naised ei tohtinud esimesena minna, seda arvati ebaõnne toovat. Ja lastel ei lubatudki külla minna - neile visati vanad pastlad kaela. Mis munakoksimisest niimoodi juttu saab olla! Ilusamaid kombeid aga tuleks praegugi meeles pidada - tuua tuppa sinililli, paju-urbi ja sammalt. Sammal on toas ju väga ilus, kui sinna värvilised munad peale panna. Samas võid sambla metsa jätta ja hoopis munakoksimise ühendada väljasõiduga kevadisse metsa. Puudel lehti veel ei ole, aga sammal võiks lume alt küll juba väljas olla.

Soovin sulle munarohket munapüha, lustilikku värvimist ja maitsvat kevadist söömaega!

SAIASPETSII PETSEPT NR 5

kohupiimakaste

Täna õpetan sulle ühe maru hea kevadise kohupiimakaste tegemist. Lihtsa nipiga võid kaste asemel ka maitsva salati saada. Kõigepealt loeme üles asjad, mida vaja läheb.

- 1 tops kodujuustu
- 2 muna
- väike pakk hapukoort
- lusikatäis majoneesi
- pool pikka värsket kurki
- soola

- Pane munad keema ja keeda tubli seitse minutit. Jätta külma vee alla jahtuma.
- Võta suur kauss ja kalla kodujuust topsist kaussi.
- Haki kurk pisikesteks kuubikuteks ja pane kuubikud kaussi.
- Koori munad ja pudista nad kahvliga peeneks.
- Sega kodujuust, kurk ja muna hapukoore ja majoneesiga segi.
- Soola lisa maitse järgi ja kui tahad, võid tilli ja rohesibulat sekka lõigata.
- Kui soovid kaste asemel salatit saada, siis pane hapukoort poole vähem ning haki sisse vorsti või sinki või makrat. Võid süüa koos pirukaga või sooja saia. Ega alati ei pea kuuma kartulit süüa, saiad-pirukad on kaste kõrvale paremadki veel. Ning kaste on ju väga hea ka kukli või saia vahele panduna. Head isu!

NALJAD

Juku hüüab õuest rõdul seisvale emale:

“Emm, viska mulle kaheksakümmend senti!”

“Olgu. Aga kuidas ma viskan, sendid pudenevad ju laiali!”

“Aga sa mässi need õige 25-krooni-se sisse!”

Telefon heliseb.

“Haloo, kas Juku on kodus?”

“On küll!”

“Paluks teda telefoni juurde!”

“Juku ei saa tulla, ta on alles kolme kuune!”

“Pole viga, ma ootan!”

Arst läheb palatisse, kus lamab avariis kannatada saanud mees.

“Doktor, kas teie õmblesite mul pea otsa tagasi?” küsib mees.

“Mina jah!” vastab arst, “Kas teil on kaebusi õmbluste pärast?”

“Ei, õmblused on korralikud, ainult et pea ei ole minu oma!”

“Mida sa joonistad, Juku?”

“Joonistan lehma, kes sööb rohtu!”

“Kus see rohi siin on?”

“Lehm söi selle juba ära!”

“Aga ma ei näe siin lehma!”

“Mis ta peaks siin tegema, kui rohi on juba söödud?”

Vanamutike peab pangas tšekile alla kirjutama, aga ta ei saa aru, kuhu ja kuidas. “Kirjutage nii, nagu te tavaliselt kirjutate,” annab kassir nõu. Vanamemm võttis pastaka ja kirjutas tšekile: “Suudlen teid kõiki. Teie tädi Eliisabet.”

Luukere jalutab linnas ja näeb matuseautot. “Takso!” hüüab luukere.

KÄTLIN VAINOLA

Maailmavalitseja Märten

EI TAHA MAGAMA MINNA

Pidžaamas Märten tormas mööda tuba ringi, üks sokk jalas, teine – kõrva otsa torgatud.

“Viuuuuuuuuuuuuuuu!” ajas ta käed laiali ja tegi nagu lendaks.

“Emme, tee ka nii!” kamandas ta nõudlikult.

Tuba oli päris hämar, nii et esialgu ei paistnudki, kus see emme on, kes pidi käed laiali mööda tuba jooksuma hakama.

“Emme!” muutus Märteni hääl nõudlikumaks.

“Issi, sina ka!” lisis poiss ja tormas edasi.

“Kõik jooksuma!”

“Oeh,” kostis diivanisügavusest. Tõepoolest, seal olidki ema ja isa.

“Märten, mul on homme tööle vaja minna. Lähme tuttu! Kell on juba mitu tundi üle südaöö,” palus ema.

“Märten, me oleme juba kolm tundi sinuga siin järjest mänginud. Uneaeg on ammu käes!” tegi isa natuke karmimat häält.

“Märten ei taha!” teatas Märten kohe.

“Aga emme tahab!” vastas ema.

“Ja issi tahab ka!”

“Märten ei taha!” jäi Märten endale kindlaks ja hakkas kapi alt klotsikasti välja tirima.

“Ei!” karjatas ema. “Ma koristasin ju kõik ära.”

Aga oli juba hilja. Trahhhh! kallati klotsid põrandale. Märten vaatas õnnest särava naeratusega vanematele otsa.

Joonistanud JAANA DAVIDJANTS

“Hakkame kõik ehitama!”

“Nii, poiss, kohe magama!” oli isa äkki väga kuri.

“Kiiresti voodisse!” teatas ka ema.

“Äääää-ääää!” hakkas Märten hädaldama, ise silmanurgast vana-maid piiludes. Neil olid ikka kurjad näod ees. “Äääääähhhääähhh hää!” tegi Märten nüüd veel haledamat ja kiledamat häält.

“Oh sa, kullakene,” heldis nüüd ema ja tormas poega kallistama. “No ehitame siis natuke veel, kui sa nii väga tahad.”

“Ta on ju nii väike veel!” lisas ta.

“Oeh,” ohkas isa sügavalt ja istus vaibale.

Märten andis kõigile klotse ja unega võideldes asusid ema-isa neist maju meisterdama. Märten ise kilkas ja sundis muudkui tagant. Ja nii nad siis ehtasid...

Mõne tunni pärast nägi elutuba välja selline: ema ja isa olid ehitades tukkuma jäänud ja vaiba peale pikali vajunud, teine vaip oli läbi une tekiks peale tõmmatud, pea alla olid kuidagi tekkinud diivanipadjad.

Aga Märten? Märtenil ei olnud lõpuks enam midagi üle jäänud. Ta proovis ema ja isa raputada, kōdis-tada, näpistada, aga nende uni oli nii sügav, et ülesajamine ei õnnestunud tal mitte kuidagi. Nüüd oli Märteni kord ohata. Seejärel vudis ta rahulikult magamistuppa, viskas ennast emme-issi voodisse pikali ja tõmbas pehme teki peale. Küll oli uni nüüd magus.

NALJAD

Härrasmees jalutab koeraga. Kõrval seisab kõhn vana daam. Koer jookseb daami juurde ja hakkab teda lakkuma.

“Jumal küll! Mida ta ometi teeb?” karjub hirmunud vananimene.

“Andestage, proua, aga minu koer pole kunagi elus näinud ühekorraga nii palju konte!”

Karu ja siil jalutavad metsas. Karu siilile: “Kuule siil, ole hea ja vaata, kas mul kell käib ette või taha.” Siil karule: “Mingi loll oled vä? Kell käib käe peal!”

Keset ööd koputab keegi ukse pihta. Unine pereisa küsib: “Kes seal on?”

“Mina.”

“Kes mina?”

“Töbödõmbadi hobune.”

“Mis sa koputad, me ei vaja hobust. Mine minema!”

“Jah, juba lähen. Ja nii on see alati. Töbödõmbadi, töbödõmbadi, töbödõmbadi, töbödõmbadi, töbödõmbadi, töbödõmbadi, töbödõmbadi...”

Juku läheb arsti juurde ja küsib: „Öelge, kas te usute nõidusesse?”

„Ei usu,” vastab arst.

„Aga mina olen kuulnud, et kui minna täiskuu ajal surnuaia taha, kaevata auk ja matta maha musta kassi laip, siis saab soolatüügastest lahti! Mida te selle kohta ütlete?”

Arst mõtleb veidi ja kinnitab siis: „No see on täiesti võimalik!”

„No näete nüüd!” rõõmustab Juku. „Aga see on võimalik ainult sellisel juhul, kui need soolatüükad olid selle kassi küljes!” teatab arst.

Elas kord üks käbi. Anekdoot on läbi!

Nõid Annika

Nõid Annika oli küll nõid, aga mitte kuri. Igal hommikul pesi ta oma hambaid ja tegi süüa. Kuid siis hakkasid levima jutud, et nõid Annika nõiub konnaks kõik, keda ta kohtab. Nõid oli kurb, et kõik temast halvasti arvasid.

Ühel päeval tegi Annika laadal annetuse. Ta kinkis ära väga palju riideid. Ning rahvas sai aru, et see oli kõigest kuulujutt, et Annika kuri on.

Järgmisel päeval tulid inimesed nõiale külla ja tegid temaga koos lõbusaid asju: mängisid, tegid süüa, rääkisid jutte.

Kuid siis ilmus kohale Annika õde. Ja tema oli väga kuri, nõidus isegi ühe kärbse konnaks! Hea nõid Annika hoiatas rahvast, et tema kuri õde tahab kõiki ära nõiduda. Rahvas jooksis ja jooksis. Kuid hea nõid Annika tegi ühe joogi ja kui halb nõid seda jõi, hakkas tal paha ja ta kadus ära. Seni ei ole keegi temast midagi kuulnud.

Jane Ilves
4. kl, Kohtla-
Järve Järve
gümnaasium

Mari Timmusk, 10 a

Kevade algus

Nüüd lõppenud on südatalv ning algamas on kevad. Kapil seisab nohusalv, sest õues vulisevad ojad. Varsti külla jõuab munadepüha, lapsed mune värvivad üha. Mune võib värvida täpiliselt, vahest ka triibuliselt ja tipuliselt.

Liisu Maar
3. kl, Hiiumaa Suuremõisa
põhikool

Munadepüha

Ema meile munad toob, nendest alles jääb vaid pool. Munad värvime värviga, suure laia lärmiga. Siis me munad katki lööme ja need kohe ära sööme!

Anu Sarapuu
3. kl, Hiiumaa Suuremõisa
põhikool

Munadepühad

Varsti käes on lihavõtted, lastel peas munade värvimise mõtted. Lihavõttejānes kargab ringi aias. Ta on üsna šokolaadimais. Kogu aed on kirjuid mune täis, sest meil ju pühadejänku käis.

Helina Sikkel
3. kl, Hiiumaa Suuremõisa
põhikool

Richard Olekhnev (6 a), Rõõmutarekese lasteae

Miks taevas on sinine?

Kunagi ammu-ammu elasid Jumal ja ingel koos. Siis polnud taevas sinine, vaid valge. Jumal mõtles, et värviks oma toa sinist värvi. Ta käskis inglil tuua talle sinist värvi. Ja ingel läkski värvi tooma.

Ta otsis terve päeva värvipoodi. Kuni leidiski poe. Ta ostis 60 purki värvi, sest Jumala tuba oli suur. Vastasti oli poodides iseteenindus. Kahjuks oli ingel kohmakas ega pannud kaant tugevasti kinni. Muidugi ei pannud ta seda tähele.

Nüüd avastas ta uue probleemi. See oli selline probleem, et ega sa 60 purki värvi käsitsi ära ei vii. Niisiis otsis ta kärü ja hakkas kodu poole minema. Kuid nüüd oli ingel väga täbaras olukorras, sest ta ei leidnud koduteed. Nii hakkaski ta kodu otsima.

Aga nüüd tuli teine probleem, mida ingel ei teadnud. Purkide kaaned olid lahti. Kui ingel lõpuks koju jõudis, oli taevas sinine, aga Jumal ei saanudki sinist tuba.

Rasmus Tagel
3. kl, Rāpina ühisgümnaasium

Uku Gert Paidra (6 a), Rõõmutarekese lasteae

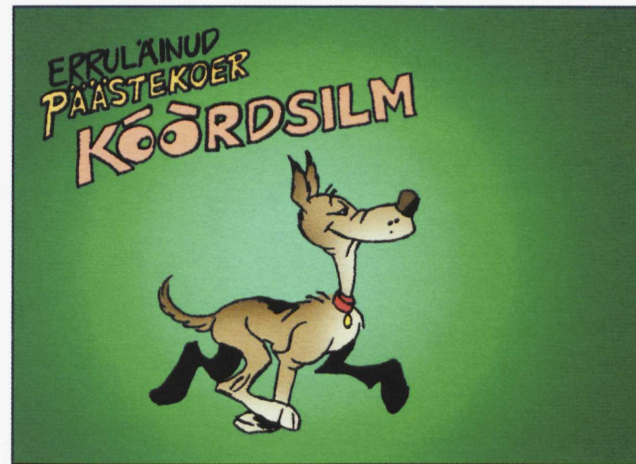
Minu merisiga

Meie kodus elab juba neli aastat lemmikloom merisiga Vaska. Kõik me armastame teda. Me võtsime tema, kui ta oli pooleteistkuune. Ta on väga veider ja aktiivne, sümpaatne ja liikuv. Temaga toimuvad tihti naljakad asjad. Mõnest tahan ma jutustada.

Vanaema tahtis ühel päeval teada saada, milline porgand maitseb Vaskale kõige rohkem. Ta tõi merisea kööki, kus mina söin suppi. Vaska aga hüppas vanaema käest maha, otse minu taldrikusse. Vaska ei sattunud ootamatust olukorrast segadusse, vaid hakkas porgandeid sööma otse supi seest. Porgand maitsetalle väga.

Teinekord tahtsime emaga Vaska puhtaks pesta. Panime kaussi vett ja šampooni ning püüdsime panna sinna ka merisea. Seda aga meil teha ei õnnestunud – merisiga jäi kiuvaaks, meie mõlemad olime aga täitsa märjad.

Darja Kisseljova,
5. kl, Tallinna Mustamäe reaal-
gümnaasium

Perekond Rebased

Joonistanud TEET VAUS, Tallinna kunstigümnaasium

KOHTUMINE VANADE SÕPRADEGA

Kes meist ei mäletaks suurepärast „Jääaega“, Eestis kõige rohkem vaadatud animafilmi? 7. aprillil jõuab Eestis kinno selle filmi teine osa „Jääaeg 2: suur sula“. Seal seikleavad meie vanad tuttavad – mammut Manfred ehk Manny, laiskloom Sid ja tiiger Diego. Loomulikult ei puudu ka orav Scrat, kes õudsalt armastab tammetõrusid!

Seekord tuleb loomadel liikvelle minna mitte jää, vaid selle sulamisel tekkiva vee eest. Vesi ähvardab üle ujutada oru – kõigi loomade elupaiga. Rännaku sihiks on oru lõpus asuv laev. Et asju veidi keerulisemaks teha, sulab jää seest välja ebameeldiva olemisega näljaseid veeelukaid, kes reisiseltsilistele palju peavalu valmistavad. Mannyt teeb nukraks teadmine, et ta on võib-olla ainuke allesjäänud mammut maamunal. Tiiger Diegolgi on oma mure – nagu kõik kaslased, kardab Diego vett. Ainult Sid on muretu nagu alati, kiusates teisi loomi oma lobaga.

Teekond ei kulge mõistagi seiklusteta, sest org on suur ja lai ning loomi elab seal igasuguseid. Nii kohtuvad sõbrad mammut Elliega ja opos-

sumivendade Crash'i ja Eddie'ga ning koos otsustatakse edasi rännata. Manny rõõm, et ta polegi ainuke mammut maamunal, jääb küll ürikseseks, sest Ellie peab end opossumiks, selliseks natuke suuremaks opossumiks. Riputab end õhtuti aina sabapidi puu otsa ja pelgab, et kotkad ta minema viivad.

Loomad satuvad mitmesse ohtlikusse seiklusesse: jää praguneb jalgade all ning kuristikku sillana kattev kiviriba pudeneb puruks just siis, kui loomad seal peal on. Põnevatest hetkedest rohkem jagub aga lõbusaid juhtumeid. Näiteks opossumipoisid Crash ja Eddie teevad särü Sidile ja Diegole. Kui aga laiskloom ja tiiger neid tabada püüavad, lippavad vilkad opossumid loomade ümber sellise kiirusega, et Sidil ja Diegol lõpuks jalad lootusetult sõlmes on. Et hiljem Manny ees mitte häbisse jääda, lepivad loomad kokku: kui keegi küsib, oli opossumeid sada!

Nii et naerda saab filmis küll. Muidugi on ka tõsiseid hetki, aga lõpuks laabub siiski kõik kenasti.

MARI REBANE,
Eesti Päevaleht

Pildid: MPDE

„Jääaeg 2: suur sula“
Lavastaja:
Carlos Sandanha
Eestikeelne režii:
Peeter Simm,
Häält teevad:
Anu Lamp, Marko Matvere
ja Lembit Ulfsak.

SELJAKOTIGA JÄNKU

Kui oled jätku ja tema lipsu paberist välja lõiganud, painuta sisse skeemil märgitud jooned A ja B ja C. Lõika jätku kasuka serv, saba ja otsmikututt karvaseks.

Liimi kokku kõrvad 1 ja 1. Seejärel liimi tagakäpad 2 ja 2 kõhu alla. Lõua alla kleebi lips 3. Keera saba üles ja sasi karvaseks, lühike murdejoon C hoiab saba paigas. Kleebi kokku jätku külg 4. Too otsmikututt kahe kõrva vahelt ette, liimi kinni punktis 5 ja kooluta kohevaks. Nüüd liimi seljakoti pooled ükshaaval kinni punktis 6 ja 6. Ühenda omavahel kotisuu pooled 7 ja 7. Püüa seda teha keskjoonel D.

Jätku ongi valmis! Tema kõhu alla võid peita kirjuks värvitud muna.

Ede Peebo

LEGO auhinnad

Märtsikuu Lego auhinna – City komplekti – võitsid:

1. Kert Möistus Valgast
2. Tavo Tammjärv Lääne-Virumaalt
3. Mihkel ja Kaarel Paal Tallinnast
4. Kaspar Roov Kiviõlist
5. Rasmus Säär Tartumaalt
6. Märt Nõmme Tartust

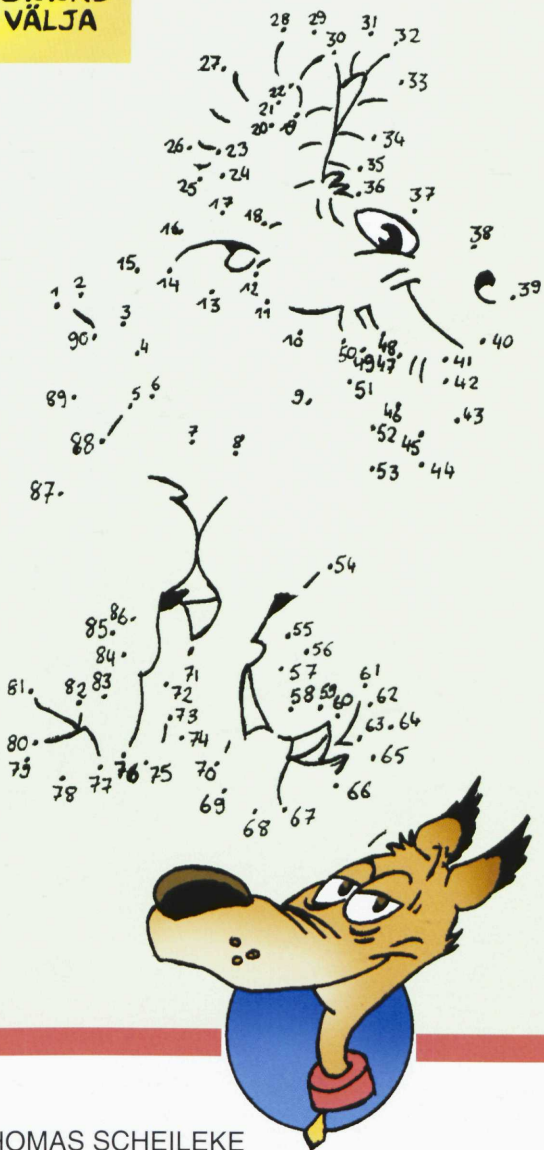
Palju õnne! Kõik auhinnad saab kätte posti teel.

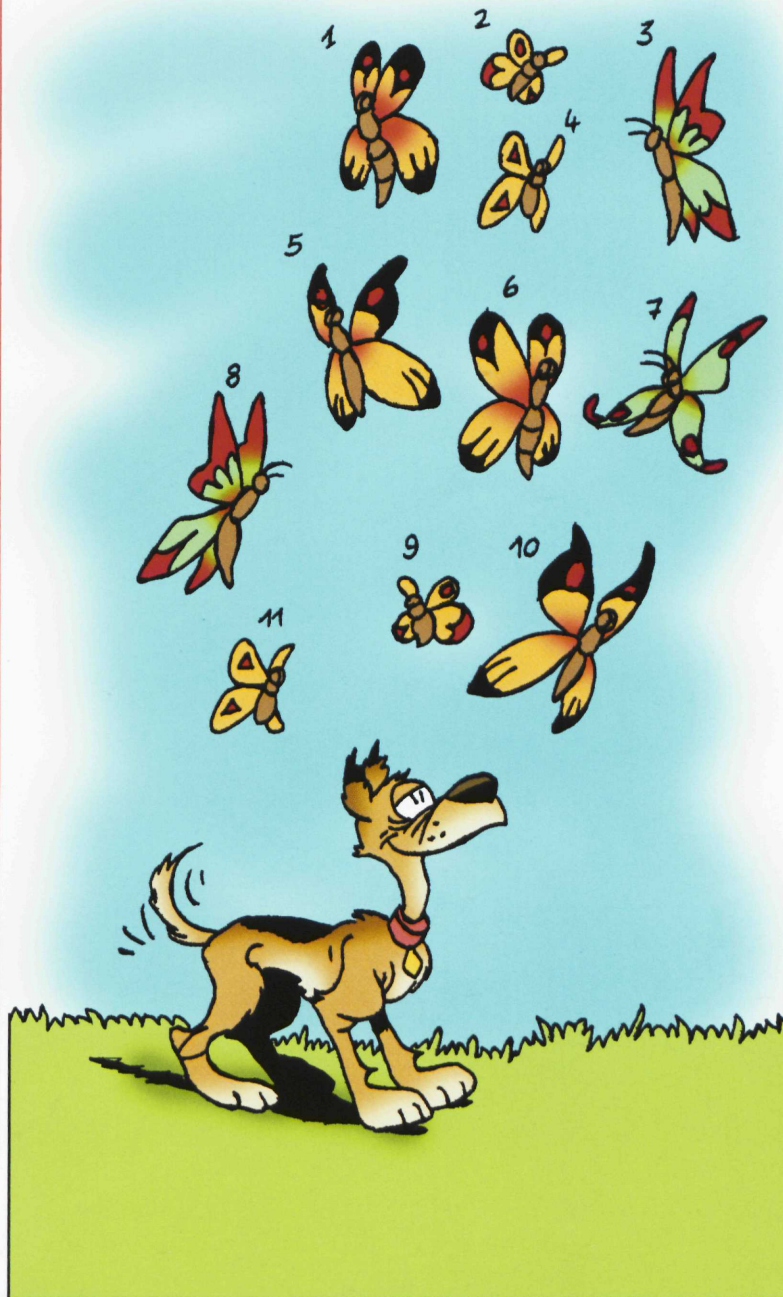

**ÜHENDA PUNKTID
ÕIGES JÄRJEKORRAS
JA VAATA, MIS VÄLJA
TULEB!**

Joonistanud THOMAS SCHEILEKE

**LEIA PAARILISETA
LIBLIKAS!**

SA Kultuurileht
lasteajakiri

Asutatud jaanuaris 1960.
Ilmub kord kuus.

Toimetuse aadress:
Roosikrantsi 6
10119 Tallinn
taheke@taheke.ee

Peatoimetaja
ILONA MARTSON

Kunstiline toimetaja
PRIIT REA

Toimetuse telefon
6 463 697

Tähekest saab
tellida
otsekorraldus-
lepinguga

www.tellimine.ee
tel 6 662 535

**ESIKAANE
JONISTAS
VIIVE
NOOR**

Linde vaatamas

Lota ja Liisa binokliga

Jääkoskel

Kolm tuiptütti

Lota, Liisa ja Emil elavad Tallinnas, aga sellel aprillikuu nädalavahetusel on kõik see pere maal vanaisa ja vanaema juures.

Maakodu õu on täis pori ja linnulaulu, maailm ümberringi on täis tähtsaid kevadepäevi. Aias õitsevad lumikellukesed. Liisa ja Lota nopivad pisike kimbu kevadlilli tuppa vanaemale. Vanaema paneb lumikellukesed vaasi.

Emil uurib kuuri all isa äsja ostetud pisut remontivajavat bagiautot ja peab suveks tõsisel plaanel.

Tüdrukud kibelevad õue tagasi. Kõrvaltoast komberdab tasakesi laua juurde vanavanaisa: "Noh, kas te vii veeren linde kah nägite? Kas me oma kurg om joba lõunamaalt tagasi pesä pääl?"

Liisa ja Lota üritavad vanavanaisale seletada, et seda nad ei tea, aga vanavana ei kuule nii nõrka häält.

Vanaema hõikab lastele: "Mis te siin toas passite, te minge ja uurige ise järele!" Otseku poolvastutust, ahjusaia lõhn kipub ju pisut seda õuemeinekut segama, astuvad isa Tõnise saatel piserdavas vihma kaks pisikest looduseuurijat. Tüdrukute kaelas on binoklid ja nende rada viib Öhne ja Jõku jõe suurvee suunas.

Hõigatakse ka Emil kaasa, ent ralliäss teatab, et tal on tegemist.

Ega palju astuda olegi, vaevalt paarsada meetrit ja Liisale-Lotalle on vaatamist, kuulamist küllaga: roo-loorkull, viu- ja piilpardid, sinikaelad. Kaugemal pajupuhmaste taga toimetavad kolm tuiptütti, rägapart ja jääkoskel. Kõike neid linde tutvustab lastele lahkelt isa Tõnis, kes paljapäi seisab Jõku jõe perval ja kissitab silmi kaugemale. Sinna, kus mustendab Keisripalu mets, sest juba mitmendat päeva teeb kalakotkas siia suurveelale omi tiire. Kalakotka lendu tahaks isa Tõnis väga näha ja hea õnne korral lastelegi näidata.

Kobras tegutseb pajupuhmaste vahel

See on ikka mõnus pilt, kui kotkas paarikilosele kalapurikale vette järele sööstab ja tabab. Vee möll missugune!

Korruga tõstab kobras pajupuhmaste vahelt nina vee peale ja kaob kaugemale.

Lastel on vaatamist, kuulamist pooleks tunniks, siis vihmasadu tugevneb ja seltskond varjub tagasi tuppa. Üleriided esikus varna ja Liisa-Lota kaovad lõbusalt tagakambrisse oma onni ehitamist jätkama.

Suured inimesed istuvad köögi laupäevalauas ja ajavad laupäevajuttu.

Mõne aja pärast viipavad lapsed õhinal üle ukse: Tulge vaatama, tulge vaatama, meie onn sai valmis! Nii äge! Nats öudne on seal pimedas.

Kavala olemisega vanaema aga küsib: "Kas te siis saia enam ei tahagi? Just praegu tuli ahjust..."

Tahame, tahame! Ja korraliku kolina saatel on tüdrukud ühe hooga köögis ahjusaialõhna-de keskel.

Isa Tõnis hõikab üle välisukse õue: "Emil, Emil, tule tuppa! Sai tuli just ahjust välja!"

Selline tore laupäev.

ISSN 0134-2266